

Konkurs o wypędzonych Polakach w czasie II wojny światowej

Niepubliczne Centrum Edukacji „Kubajak” jest inicjatorem i organizatorem konferencji dla nauczycieli i konkursu dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych pt.:

„Wypędzenia, wywózki, martyrologia i osiągnięcia Polaków lata 1936-1956”

Konkurs jest organizowany wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli (Wojewódzki Ośrodek Metodyczny) w Katowicach i uzyskał patronat Śląskiego Kuratora Oświaty w Katowicach oraz Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. Dużą pomoc otrzymujemy też od Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Bytomiu i audycji radiowej „Lwowska Fala” na antenie Radia Katowice, szczególnie w zakresie propagowania konkursu.

Ideą przewodnią konferencji dla nauczycieli i konkursu dla uczniów jest przekazanie wiedzy na temat wypędzeń mieszkańców województwa śląskiego w czasie II wojny światowej. Byli to **mieszkańcy Żywiecczyzny**, którzy zostali wypędzeni przez okupacyjne władze niemieckie Trzeciej Rzeszy ze swoich domów i gospodarstw (co połączone było z konfiskatą całego ich majątku), głównie do Generalnej Guberni. Wypędzenia te rozpoczęły się od lipca 1940 r.

Drugą grupą ludnościową, którą dotknęły deportacje byli **mieszkańcy ziem wschodniej części Polski międzywojennej**, które na mocy postanowień Paktu Ribbentrop-Mołotow (1939) znalazły się w granicach ZSRR, czyli pod okupacją sowiecką. W latach 1940–1941 liczne rzesze mieszkańców tych ziem były deportowane przez władze radzieckie na Syberię, do Kazachstanu, na Daleki Wschód i w inne rejony byłego Związku Radzieckiego. Po wojnie musieli oni wraz z pozostałą polską ludnością z Kresów Wschodnich opuścić swoje rodzinne strony. Część z nich osiedliła się w województwie śląskim.

Górnoślązacy to trzecia grupa, która doznała represji. Górnicy, hutnicy ale również kobiety, już po „wyzwoleniu” czyli wkroczeniu Armii Czerwonej na Śląsk w 1945 r. zostali wywiezieni do Rosji Sowieckiej do pracy w kopalniach i hutach. Zbyt mało ludzi zna

całościową historię wypędzeń, które dotknęły różne grupy Polaków, tym bardziej, że w czasach PRL nawet mówienie na ten temat było niewskazane.

Tematyka konkursu wzbudziła zainteresowanie nauczycieli, którzy dość licznie wzięli udział w konferencji i uczniów, którzy dobrowolnie zgłaszali chęć uczestnictwa w konkursie. W I etapie konkursu, który odbył się w połowie lutego br. wzięło udział około 50 szkół i prawie 400 osób. Ocena wyników I etapu konkursu pokazała, że młodzież biorąca w nim udział dobrze się przygotowała i reprezentowała wysoki poziom wiedzy. Do II etapu, który odbędzie się w połowie marca br. zakwalifikowało się prawie 100 uczniów. Tematyka II etapu jest rozszerzona o lata „wielkiej czystki”, ludobójstwo na Wołyniu, męczeństwo duchownych.

Całość materiałów dla uczniów startujących w konkursie zarówno do I etapu (opracowanych przez IPN Katowice oraz NCE Kubajak), jak i II etapu została zamieszczona w internecie na stronie

www.nce.kubajak.pl

Ułatwiło to wielce pracę uczniów, tym bardziej, że część materiałów mogłaby być dla nich dość trudno dostępna.

Planujemy, by konkurs ten prowadzić w kolejnych latach i ewentualnie rozszerzyć obszarowo, z tym że podtytuł byłby już inny tematycznie i dotyczył innego okresu np. odzyskiwania przez Polskę niepodległości po I wojnie światowej

Czytelników „Zesłańca” zapraszamy na stronę internetową, gdzie można zapoznać się z materiałami konkursowymi:

NCE Kubajak (www.nce.kubajak.pl)

Wykorzystując materiały i książki Wydawnictwa Kubajak zamieszczamy również prezentacje z licznymi zdjęciami, które nauczyciele mogą wykorzystać na lekcjach w szkole. Pierwsze dwie zamieszczone prezentacje, będące też tematem II etapu konkursu, nawiązują do zbliżającej się beatyfikacji Jana Pawła II i przedstawiają świętych i błogosławionych męczenników II wojny światowej, tj. św. o. Maksymiliana Kolbe i 108 męczenników, których Ojciec Święty Jan Paweł II wyniósł na ołtarze. Ks. T. Kaczmarek, postulator generalny mówił: „Jeśli ludzkość będzie chciała żyć w świecie godnym, będzie musiała wziąć pod uwagę wartości, za które 108 męczenników oddało życie”.

Dr Anna Kubajak

Organizatorzy konkursu dziękują redakcji „Zesłańca” za propagowanie jego idei i założeń merytoryczno-organizacyjnych.